

ÅRSPLAN FOR NATURBARNAA.

**BARNEHAGEÅRET 2019 -
2020**

Linda Hestø Johansen
Pedagogisk leder på Natur

Ida Marie Andersson
Pedagog på Natur

VELKOMMEN til et nytt barnehageår med naturbarna og alt det spennende vi enda ikke vet om – VI GLEDER OSS.

Naturbarnas faste utebase ligger på Gahrsjordet, et idyllisk sted med mange og varierte muligheter for fysisk utfoldelse, ulike aktiviteter og lek gjennom hele året. Vi bruker utebasen vår regelmessig hver uke, og den daglige gåturen til Gahrsjordet (ca 800 meter) er med på å bygge opp barnas fysiske form og det er en glad gjeng som drar av sted hver morgen - spente på hva dagen vil bringe av gode opplevelser og morsomme aktiviteter.

Etter mange års drift kjenner vi området vårt svært godt, det gir oss likevel nye utfordringer hvert år avhengig av barnas interesser og fysiske mestring. Naturen rundt utebasen vår og nærmiljøet er utgangspunkt for barnas aktiviteter, utforsking, lek og læring.

Vi har det store jordet som gir mange muligheter for felles sang og regelleker, ulike ballaktiviteter og andre spill. Taubanen vår blir aktivt benyttet og utforskes stadig i forhold til nye utfordringer. Barna skal få bruke både fantasi og kreativitet i samarbeid med de voksne og være med på å lage små hinderløypevarianter som gir mye fysisk utfoldelse og glede i både strålende solskinn og på regnfylte dager.

Området på Gahrsjordet gir også barna mange muligheter til å lage sine egne små «rom» på utebasen vår. Det er utrolig hva som kan brukes til enkel hyttebygging, rolleleken myldrer og de nydeligste retter blir servert.

Naturen gir rom for et fantastisk mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. For at både barn og voksne skal trives med et aktivt uteliv hele året har barnehagen bygd opp en unik utebase. Gapahuken på Gahrsjordet har grue som ildsted og i den store trelavvoen vår varmer vi opp med vedfyring i egnet Jøtulovn. Vi har ingen problemer med å holde varmen i lavvo`en på sure høstdager eller gjennom den kalde vinterårstiden. Egen utedo og redskapsbod har vi også, i tillegg til den lille kjøkkenboden vår. På basen vår har vi alt vi trenger for en aktiv og innholdsrik barnehagehverdag.

I den lille kjøkkenhagen vår dyrker vi både solsikker og andre gode ting. Det er gode vekstforhold på Gahrsjordet for solsikkene, «som strekker seg nesten opp mot himmelen» som et av barna beskrev det i fjor. Akkurat som solsikkene strekker seg mot himmelen skal også naturbarna få vokse og strekke seg gjennom dette året på den fine utebasen vår som vi er så glad i. Frydenborg barnehage har gjennom årene opparbeidet seg en unik kompetanse i forhold til å bruke naturen som arena for barns utvikling, lek og læring. Fysisk aktivitet og et aktivt friluftsliv er ikke bare en kilde til glede, livsutfoldelse og positive mestringsopplevelser, dette fremmer også sosial læring og skaper et samhold og fellesskap mellom barn og voksne vi vekter svært høyt.

BARN, NATUR OG BEVEGELSE.

Vi har mange muligheter til å bruke utebasen vår på en utforskende måte. Det er moro å oppdage nye steder rundt oss, og vi vil ta gjengen vår med på små utflukter i nærområdet til Gahrsjordet.

Det ligger mye god grovmotorisk stimulering i aktivitet i ulendt terreng og samtidig er det spennende å oppdage at man ved å velge forskjellige retninger på småturene våre ofte kommer tilbake til «et sted vi har vært før», barna kjenner seg raskt igjen og får også trent på orienteringssansen.

Å legge til rette for små aktivitetsløyper/hinderløyper eller naturstier på utebasen er fine aktiviteter som fanger barna, stimulerer til kroppslig utforsking og samtidig sprer mye moro og glede i gjengen vår. I år har vi en helt «ny» barnegruppe, og selv om harebarna har vært litt på Gahrsjordet og er kjent med plassen er det mange, mange nye steder å utforske og litt annen type aktivitet vi kan tilrettelegge for enn det de er vant til fra Blåfjell. Vi vil

«Turdag» er et etablert barnehagebegrep, og naturbarna går ikke på «tur» når vi går til Gahrsjordet. Ut på tur betyr å dra til andre steder enn utebasen og nærområdet der. En gang i uka finner vi nye steder å utforske og legger ofte til rette for spesielle aktiviteter på turen vår. For eksempel da vi dro på «Fisketur» til brygga i Mindalen tidligere i høst og fisket små snoker eller «Blåbærturen» hvor vi holdt på å regne vekk og spiste våte pannekaker med blåbærsyltetøy på.

I år skal hele barnehagen ha «Byen vår» som tema for prosjektarbeid. Vi vil selvfølgelig ta dette temaet med oss inn i ulike aktiviteter og opplevelser på turdagen vår. Det er mange spennende steder vi kan oppdage ved å bruke beina våre som framkomstmiddel, og så passer på å skape variasjon ved å legge inn noen ekstra

høydepunkter innimellom som krever litt annen transportform. Alle turer og utfarter kan ikke langtidsplanlegges, men det som er sikkert er at et aktivt friluftsliv lett lar seg kombinere med artige arrangementer som f.eks «Utekarneval» på Gahrsjordet, «Nissemarsj» til juletreskogen eller «Sjørøvertokt» til øya Lille Danmark.

vi

Dette er arrangementer som viser hvordan et aktivt friluftsliv og felles opplevelser er med på å gi et godt fundament for samhold og fellesskap i gruppa vår. Hos oss er det ikke «friluftslivets uke» en gang i året, men hver uke gjennom hele året, år etter år.

SPRÅK OG SPRÅKSTIMULERING ER ET FUNDAMENT FOR UTVIKLING AV BARNES SOSIALE KOMPETANSE GJENNOM LEK OG VENNSKAP.

SPRÅK OG SPRÅKSTIMULERING.

Språklige ferdigheter er av stor betydning for barnas trivsel og følelse av mestring i hverdagen. Barn med solid språklig kompetanse vil ha gode forutsetninger for samspill med andre, deltagelse i lek, vennskap og læring. Å forstå det som blir sagt, og å kunne gi uttrykk for egne tanker, følelser og meninger er viktig for å skjønne hva som skjer, samhandle med andre og ha medinnflytelse. Barn som har vanskelig for å forstå språk, bruke språk eller for å uttrykke seg, kan oppleve at det er utfordrende å samhandle med andre i hverdagsaktivitet og leke. Å støtte barns tilegnelse av språk er en av barnehagens kjerneoppgaver.

Vi har en barnegruppe hvor flere nasjonaliteter og kulturer er representert. Det er viktig at alle barna får utviklet språket sitt og tilegnet seg en språklig kompetanse slik at de har god forutsetning for samspill med andre, deltagelse i lek, vennskap og læring. Vi ønsker å gi barna et språkstimulerende miljø med aktiviteter som å lytte, samtale, leke med lyd, rim og rytme og fabulere med hjelp av språk og sang. Dette legger vi vekt på i bl. a hverdagsaktivitet, felles samlinger og temaarbeid.

Enkle regelleker, sangleker/fellesleker kan fungere språkstimulerende uten at barna trenger å bruke mye språk, f.eks «Hauk og due», «Bjørnen sover», «Bro, bro brille» m.fl. Det store jordet vårt er helt perfekt for slike aktiviteter, vi voksne introduserer og inviterer til slik lek og ofte ser vi at barna viderefører leken på eget og spontant initiativ. I slik aktivitet bruker barna noe språk i leken, ofte gjentatte fraser som de får god tid til å lære. Mens leken foregår bruker barna gjerne språket spontant også. Dette kan de voksne i tillegg bidra til f.eks gjennom oppmuntrende kommentarer og åpne spørsmål til det barna gjør, og til det som skjer.

Vi benytter oss også regelmessig av tilbudet om «eventyrstunder» ved Risør bibliotek. Høytlesning er en språkstimulerende aktivitet vi vektlegger, en like viktig faktor er den gleden og fellesskapet vi opplever ved slik aktivitet. Det er mye man kan samtale om i etterkant og ofte opplever vi også at leken blir inspirert av høytlesningen og innhold i bøkene. Bøker og lesestunder vil også være en del av aktiviteten vår i barnehagen og på utebasen. I høst blir f.eks barna presentert for flere bøker knyttet til temaet brannvern og vi blir kjent med «Bjørnis».

Etter den suksessen med bingo som ble innført i fjor, vil vi fortsette med dette i år også. Fredager før middag blir det ofte lagt opp til en bingoaktivitet. Tanken bak er å gjøre noe gøy som også er en fin språkstimulerende aktivitet. Denne leken krever at man tar i bruk flere sanser, det er litt jobb å følge med på hvilket bilde man skal krysse av. Da jobber både den visuelle og den auditive sansen. I tillegg må man koordinere øye/hånd, ikke like lett med alle disse bildene som skal krysses av. Og matematikken i barnehagen får også sin plass i denne aktiviteten, for første bingo er «tre på rad» bortover eller nedover. Så kan vi utvide med «fire på rad» (da blir det mer å holde styr på) - men det gøyeste av alt er jo selvfølgelig å få skikkelig «BINGO» med fullt ark kryssset ut :) Og temaene for bingospilla vil variere. Vi vil bringe inn arbeid med årets temaarbeid i denne aktiviteten, da vi lager bingoark med bilder rundt temaet by og Risør by. Andre kategorier kan være f. eks frukt/grønnsaker eller klær. Vi kommer til å ha litt morsomme temaer innimellom, og vil bruke denne aktiviteten som en viktig del av begrepsinnlæringen hos førskolebarna våre.

I tillegg til bingo, vil vi i år også jobbe med forskjellige språkspill som er ypperlig for språkstimulering i fht enkelte språklyder eller som begrepsinnlæring. Dette er spill som er hentet fra en nettside, www.sprakhjerte.com. Disse spillene er varianter fra mange tradisjonelle spill, slik som stige spillet og ludo. Ta gjerne en titt på denne siden og la dere inspirere til morsomme spill hjemme også :)

LEK OG VENNSKAP.

Lek og vennskap går hånd i hånd. Vennskap er viktig for barnets utvikling og vennskap utvikles i barnehagen gjennom lek.

Gjennom arbeidet med lek skal vi være med på å sikre at alle barna får muligheten til å oppleve det å få venner eller å være en god venn for andre. Barna skal mestre det å ta initiativ til lek, enten det er en lek som allerede består eller starte en lek med egne ressurser. Barna skal forstå hverandre på tvers av språk og kulturforskjeller, alle skal få mestre lek etter alder og modenhet.

Gjennom felles opplevelser og interesser ønsker vi at barna skal oppleve mestring og bygge en god selvfølelse. Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner, et aktivt og tydelig personale er nødvendig for å skape et varmt og inkluderende miljø. Barna skal være aktivt med på å skape gode normer for felles samhandling og en felles forståelse for hva en venn er og hva vi selv må gjøre for å være en god venn for andre.

Vi gir barna rom for egenpåvirkning i forhold til hvem de skal være sammen med, samtidig som relasjoner blir vektlagt sterkt - ingen barn skal oppleve å bli ekskludert fra fellesskapet.

Rammeplan for barnehagen er tydelig på at barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

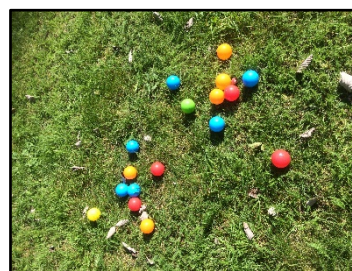
I vennegjengen vår skal det være plass til alle. Frydenborg barnehage skal være et godt sted å være for å leke, oppleve og lære.

Vi vil også bruke leken som et verktøy for innlæring av ferdigheter og kunnskap - lekbasert læring er en vektlagt arbeidsmetode for oss i jobben vi gjør for og sammen med naturbarna våre.

Realfag har vært et satsningsområde i barnehagene de siste årene, og i frileken får barna masse erfaring med realfag. Gjennom lek med vann får de mange

erfaringer med dette elementet. Det kan f.eks være aktivitet knyttet til bekken vi har på Gahrsjordet eller når vi oppholder oss i nærheten av vann eller på stranda. Regnværsdager innbyr til utforsking og lekbasert læring finnes i eksempelvis aktivitet med barkebåter. Hvor fort kan båtene seile, hvilke båter flyter best, må de ha seil for å flyte og hva skjer om vi lager en demning øverst i bekken?

I konstruksjonsleken lærer de å bygge, finne løsninger og tenke logisk. Det er mye konstruksjonsarbeid gjennom lek med pinner og stokker ute i naturen og inne i barnehagen har vi masse klosser av ulik størrelse og form. Gjennom leken lærer de å kategorisere, systematisere og organisere. Når vinteren kommer får vi andre rammebetingelser for aktiviteter til utforsking. Og det er alltid spennende å se hva som skjer med vann når det blir kaldt. Vi vil jobbe for at aktivitetene vår knyttet til realfag skal være gode læringsopplegg som gir barna en umiddelbar opplevelse av mening og glede. Barn lærer gjennom meningsfylt aktivitet, de tenker ikke og undersøker i fag. Gjennom leken skal de få tid til å fordype seg i aktiviteten de holder på med, vi voksne skal sammen med barna gi rom for refleksjon og ettertanke. Det er viktig at vi voksne med vår tilstedeværelse hjelper barna til å bygge videre på sin forskertrang og nysgjerrighet til hvordan ting henger sammen. Bildeglimtene under her viser eksempelvis hvordan naturbarna utforsker begrepet «fart» gjennom lek med to gamle takrenner og lette plastikkballer.

MAT OG MATGLEDE.

Vi viser til fellesdel i årsplanen hvor det bl. a står at vi har fokus på sunt kosthold fordi vi ønsker at barna skal få et naturlig forhold til sunn og næringsrik mat som de tar med seg senere i livet.

Naturbarna skal daglig ha med seg nistemat hjemmefra til to måltider. Vi har et klart ønske om at den daglige nista skal inneholde grove brødsiver med ost, kjøtt/fiskepålegg og gjerne litt bær/frukt/grønnsaker eller nøtter ved siden av. Drikke til maten er barnehagen ansvarlig for og vi serverer lettmelk og vann til måltidene. Barnehagen sørger også for frukt/grønnsaker til det siste måltidet. Barna skal altså ha nistemat tilsvarende det de fikk tilbudt tidligere i Frydenborg barnehage og alle barna er fortrolig med denne maten. Det er ikke ønskelig at dere foreldre sender med yoghurtbeger til lunch. For aktive naturbarn er det ikke praktisk med yoghurtbegre i tursekker som skal tåle å være med på en del aktivitet gjennom dagen. På tur og senere litt kalde vinterdager er det heller ikke lett å sitte ute og balansere inntak av yoghurtbeger.

Vi ønsker et godt samarbeid med alle dere foreldre i forhold til innhold i nisteboksene og på foreldredremøtet vårt i høst vil vi ta opp praksisen fra i fjor. Da ble det bestemt at på turdagen (tirsdager) var det helt innenfor å legge noe ekstra i nisteboksen om noen ønsker å ta med en variant av «klemmesmoothie/ yoghurt».

Vi har barn med ulike nasjonaliteter, kulturer og helt klart forskjellige matvaner. For flere foreldre er det helt nytt å skulle smøre nistepakke. Vi oppfordrer dere foreldre til å snakke med barna om dette også hjemme og gi en grei forklaring på hvorfor ikke alle har likt innhold i nistepakkene sine hele tiden. Vi bruker mye tid til å forklare og snakke om dette i barnehagen. Det er også opp til dere foreldre om dere vil variere innimellom og bytte ut brødsivene med f.eks grove polarbrød, wraps e.l.

Middag i barnehagen.

Vi lager middag på Gahrsjordet hver fredag. Så langt det lar seg gjøre ønsker vi at dette skal være en aktivitet vi gjør i fellesskap og de barna som ønsker det får være delaktige i forberedelsene av maten. Ofte er det f.eks grønnsaker/ poteter som skal skrelles eller kuttet.

Vi forsøker å variere mellom kjøtt og fiskeretter hele året.

Det er viktig at barna blir fortrolig med alle typer fisk, så vi tilbereder også mye hvit fisk i tillegg til laks/ørret. Midt på vinteren vil middagsrettene være enklere enn ellers i året, og innimellom må vi rett og slett bare lage oss en skikkelig god suppevariant.

Vi skal tilby måltider som er ernæringsmessig fullverdige, og bruker fullkorn i alle varianter som pasta, ris, pitabrød, wraps o.l. Å lage en middagsbufe hvor barna får gå og forsyne seg selv er et pedagogisk virkemiddel med stor effekt - man ser hva vennene forsyner seg med og smaker gjerne på det samme. Vi setter også opp barnas «ønskemenyer» - her har barna fått være med og foreslått middagsretter de ønsker i barnehagen. Som det står i årsplanens fellesdel så handler medvirkning om å være en del av et fellesskap og påvirke det som skjer. Vi synes det er viktig at barna er både med på å velge/ønske seg ulike middagsmenyer og tilberede maten så langt det lar seg gjøre.

All mat vi tilbereder ute blir laget på bålpanna eller grillrista i gapahuken. Det er en matglad gjeng vi har i år også, og store porsjoner skal tilberedes slik at alle får spise seg gode og mette.

Det er også en viktig del av måltidet og være med og rydde opp etter seg, og en selvfølgelighet at vi trener på å ta oss tid til å takke for maten når vi er ferdige med å spise.

Miljøvern.

Vi jobber med et økt fokus på å være en mer miljøbevisst barnehage. Vi ønsker å ta vare på nærmiljøet og byen vår. Blekkulf sier: «Alle kan ikke gjøre alt -men alle kan gjøre noe». Vi vil i år jobbe med sortering av søppel både i barnehagen og på utebasen vår. Det kommer en miljøstasjon i barnehagen og vil forsøke å redusere bruk av plast spesielt.

På turer vil vi i tillegg til å plukke med vår egen søppel også ta oss tid til rydde søppel sammen med barna. De er veldig bevisst på hva de ser langs veien når vi er på turer og utfarter rundt omkring!

«Minikjøkkenhagen» vår på Gahrsjordet.

Vi har de siste årene forsøkt oss på en enkel form for kjøkkenhage på utebasen vår. Dette er virkelig gøy for både barn og voksne. Det er moro når vi opplever et arbeidsfellesskap som i tillegg resulterer i så mye spiselig! I tillegg til poteter, gulrøtter og reddiker sår vi ulike blomsterfrø og til våren vil vi forsøke oss på noen nye spennende grønnsaker.

Gjennom arbeidet med fagområdet «Kropp, bevegelse, mat og helse»

skal barnehagen bidra til at barna får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid» (Rpl. s 50). Arbeidet med kjøkkenhagen vår er en av aktivitetene våre innunder dette fagområdet.

TEMA – OG PROSJEKTARBEID

«BYEN VÅR»

I år skal hele barnehagen ha samme temaarbeid - BYEN VÅR. Det blir moro å se hvordan dette prosjektarbeidet utvikler seg og hver avdeling tilpasser arbeidet ut i fra barnas alder og modning. Rammene for prosjektet er lagt og så må temaet utvikle seg underveis, barnas innspill og interesser vil påvirke retningen dette arbeidet tar - vi vil også la oss inspirere av hverandres arbeid på de ulike avdelingene. Dette er jo «VÅRT» alles prosjekt.

Vi har kommet godt i gang med prosjektet allerede. Naturbarna har fått bursdagsplakater på avdelingen der det henger bilde av dem i HUS farget etter årstidene (høsten er rød, vinteren blå, våren grønn og sommeren har fargen gul). Vi skal også jobbe med et stort kart over Risør der barna «flytter inn» med bilder av husene de bor i. For å få dette til er vi avhengig av at dere foreldre sender oss et bilde av huset/bygningen dere bor i!

Vi går på turer rundt i byen for å lære den bedre og kjenne, vi utforsker sammen nye steder. Det er både lærerikt og spennende å bli bedre kjent med spesielle steder, bygninger og den gamle by historien vår. Turdagene våre vil bli viktige i dette prosjektarbeidet. Vi har allerede vært og besøkt «Branntårnet» og fått lære litt om historien bak denne bygningen. Tenk at branntårnet ble bygd på 1880 tallet og at det var nattevakter som jobbet der for å holde utkikk over byen vår i tilfelle brann. Det var heller ikke mobiltelefoner, brannbiler eller egen brannstasjon på den tiden i Risør. Dette er enkle fakta som vi kan formidle til barna gjennom prosjektarbeidet vårt. Og tilsvarende vil vi jobbe oss gjennom mange steder og bygninger i byen vår.

Heldige oss barnehagefolk som kan gjøre så mye spennende og tverrfaglig prosjektarbeid i barnehagen

vår.

Denne høsten vil vi også arbeide med barnegruppen mot hvem er i familien, hvor familiemedlemmene bor, kjenner vi steder som er arbeidsplassen til noen av dere foreldre eller andre kjente og så videre. Vi starter forsiktig med å utvikle begrepet «by» i høst og retter fokuset mot individene i barnegruppen (og familiene) og hvor viktige de er. Dette er for å skape en tilhørighet til **BYEN VÅR** og vi håper å oppnå at alle barna skal føle seg likeverdige og viktige i dette fellesskapet.

Til våren vil vi lære mer om hva en by er, hvordan få bystatus og vi vil bli kjent med enda flere viktige steder og bygninger i Risør by.

Det blir moro å flette alle fagområdene inn i prosjektarbeidet vårt, vi vil dokumentere dette underveis. Og selvfølgelig vil det aktive utelivet vårt være med på å gjøre prosjektarbeidet enda mer spennende...., tenk på alt vi opplever og ser underveis på turer når vi farer rundt. Vi vet ikke om det blir seilas med Risør II i år, men vind i håret skal vi få og moro skal vi ha det.

Viser til fellesdel i årsplanen vår og viktig informasjon vedrørende forventninger til dere foreldre!

Å være en aktiv naturavdeling som er ute hele året gir noen utfordringer i forhold til driftsformen vår. Vi har som mål å gi hele barnegruppen vår gode og positive erfaringer ute i naturen, gjennom alle årstidene og for å klare dette må dere foreldre være gode støttespillere i forhold til klær og utstyr barna trenger. Vi bruker mye tid på påkledning - når vi går fra barnehagen skal vi tilbringe flere timer ute i naturen - i nær sagt all slag vær. Så vær så snill og følg opp alle punktene som står under våre forventninger til dere.

**SAMMEN skaper vi de gode barnehagehverdagene
for barna våre**

**VI GLEDER OSS TIL Å DELE MANGE GODE
OPPLEVELSER MED NATURBARNA.**

Åse, Linda A, Ida og Linda HJ.